

## อนามัยการเจริญพันธุ์ภาคใต้

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติด้านการวางแผนครอบครัวของประชากรภาคใต้ขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2537 และในปี พ.ศ. 2546 ได้จัดทำโครงการสำรวจอนามัยการเจริญพันธุ์ภาคใต้ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ในเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2546 เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงด้านการวางแผนครอบครัว การสมรส และภาวะเจริญพันธุ์ พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอนามัยแม่และเด็ก มะเร็งของระบบสืบพันธุ์ โรคเอดส์ เพศศึกษา และอนามัยวัยรุ่นของประชากร เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดทางอนามัยการเจริญพันธุ์ของประชากรภาคใต้ โดยเฉพาะกลุ่มชาวไทยมุสลิม

### อายุ

จากการสำรวจพบว่า ประชากรไทยพุทธและประชากรไทยมุสลิม มีอายุโดยเฉลี่ยใกล้เคียงกัน (30.9 ปี และ 29.7 ปี ตามลำดับ) ประชากรไทยมุสลิมอายุ 15-24 ปี มีสัดส่วนสูงกว่าประชากรไทยพุทธ (ร้อยละ 35.5 และร้อยละ 31.4 ตามลำดับ) แต่ประชากรไทยมุสลิมอายุ 40 ปีขึ้นไปกลับมีสัดส่วนต่ำกว่าประชากรไทยพุทธ (ร้อยละ 20.2 และร้อยละ 24.3 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมแล้วประชากรไทยมุสลิมมีการสมรสเร็วกว่าประชากรไทยพุทธ และอาจมีการตายและการย้ายถิ่นของประชากรอายุ 40 ปีขึ้นไป สูงกว่าประชากรไทยพุทธ จึงส่งผลให้ประชากรวัย 40 ปีขึ้นไปของประชากรไทยมุสลิม ต่ำกว่าประชากรไทยพุทธอย่างเห็นได้ชัด

**ตารางที่ 1** อัตราร้อยละของประชากรอายุ 15-49 ปี จำแนกตามอายุ เพศ ศาสนา และเขตการปกครอง

อายุ	ประชากรไทยพุทธ			ประชากรไทยมุสลิม		
	รวม	ชายไทย พุทธ	สตรีไทย พุทธ	รวม	ชายไทย มุสลิม	สตรีไทย มุสลิม
ยอดรวม	100.0 (3,217,208)	100.0 (1,821,758)	100.0 (1,595,450)	100.0 (1,305,703)	100.0 (654,796)	100.0 (650,907)
15-19	18.2	16.4	16.0	18.7	18.7	18.8
20-24	15.2	15.1	15.3	16.8	16.4	17.1
25-29	15.0	14.6	15.3	15.7	15.7	15.7
30-34	15.2	15.3	15.1	15.2	15.1	15.2
35-39	14.1	14.3	13.9	13.4	13.9	12.9
40-44	13.0	13.0	13.0	11.3	11.4	11.1
45-49	11.3	11.3	11.3	8.9	8.8	9.1
อายุโดยเฉลี่ย	30.9	30.9	30.9	29.7	29.8	29.5

### ความรู้เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิด

จากผลการสำรวจในตารางที่ 2 พบว่า ผู้ที่มีอายุ 15-49 ปี ที่ตอบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จำนวน 2,385,655 คน รู้จักวิธีการคุมกำเนิดโดยไม่ต้องช้กลามมากที่สุดคือ ยาเม็ด (ร้อยละ 72.7) รองลงมาคือ ถุงยางอนามัย (ร้อยละ 57.2) และยาฉีด (ร้อยละ 53.4) วิธีคุมกำเนิดที่รู้จักน้อยที่สุดคือ วิธีการคุมกำเนิดด้วยวิธีอื่น ๆ (ร้อยละ 13.5) ซึ่งได้แก่ การหลั่งนอกช่องคลอด ล้างช่องคลอด ใช้สมุนไพร เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบวิธีการคุมกำเนิดที่รู้จักโดยไม่ต้องช้กลามระหว่างประชากรไทยพุทธและประชากรไทยมุสลิม พบว่า ประชากรไทยมุสลิม รู้จักวิธีการ คุมกำเนิดโดยไม่ต้องช้กลามน้อยกว่าประชากรไทยพุทธทุกวิธี

ตารางที่ 2 อัตราร้อยละของประชากรอายุ 15-49 ปี จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดและศาสนา

วิธีคุมกำเนิด	ร้อยละที่ทราบโดยไม่ต้องซักถาม			ร้อยละที่ทราบโดยต้องซักถาม		
	รวม	ประชากรไทยพุทธ	ประชากรไทยมุสลิม	รวม	ประชากรไทยพุทธ	ประชากรไทยมุสลิม
ยาคุมฉุกเฉิน	14.5	16.3	10.0	26.2	38.3	31.3
ยาเม็ด	72.7	76.1	64.5	25.5	23.1	31.3
ยาฉีด	53.4	55.5	48.2	38.9	37.8	41.6
ยาฝังคุมกำเนิด	27.0	29.4	20.9	47.4	48.3	45.3
ห่วงอนามัย	37.1	41.8	25.5	47.1	46.4	48.9
ถุงยางอนามัย	57.2	61.3	47.4	40.5	37.7	47.2
หมันหญิง	52.0	56.2	41.7	41.7	39.1	48.1
หมันชาย	48.7	52.7	38.8	43.7	41.1	50.2
นับระยะปลอดกัย	18.8	21.3	12.8	51.6	52.7	48.8
อื่น ๆ	13.5	14.2	11.7	40.8	42.7	36.2

### ทัศนคติเกี่ยวกับการคุมกำเนิด

ผลจากการสำรวจในตารางที่ 3 พบว่า ร้อยละ 67.0 ของประชากรไทยมุสลิมเห็นด้วยกับการคุมกำเนิด โดยเฉพาะสตรีไทยมุสลิมเห็นด้วย ร้อยละ 68.1 ส่วนชายไทยมุสลิมเห็นด้วยน้อยกว่าสตรีไทยมุสลิมคือ ร้อยละ 65.1 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 34.9

เมื่อถามถึงทัศนคติเกี่ยวกับการคุมกำเนิดจากประชากรไทยมุสลิมโดยการถามว่า "ความคิดของ.....(ชื่อ).....คิดว่าการกำหนดจำนวนบุตรหรือป้องกันไม่ให้มีบุตรเกินไป โดยการคุมกำเนิดด้วยวิธีต่าง ๆ ขัดต่อคำสอนทางศาสนาหรือไม่" พบว่าครึ่งหนึ่งเห็นว่าการคุมกำเนิดเป็นการขัดต่อคำสอนทางศาสนาแต่จำเป็น รองลงมาร้อยละ 39.7 เห็นว่าขัดต่อคำสอนทางศาสนา และมีเพียงร้อยละ 1.7 เห็นว่า การคุมกำเนิดไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการคุมกำเนิดระหว่างชายไทยมุสลิมกับสตรีไทยมุสลิมพบว่า ทัศนคติของชายไทยมุสลิมที่เห็นว่าการคุมกำเนิดเป็นการขัดต่อคำสอนทางศาสนาแต่จำเป็น และการคุมกำเนิดเป็นการขัดต่อคำสอนทางศาสนา นั้นมีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 45.3 และร้อยละ 44.8 ตามลำดับ แต่ทัศนคติของสตรีไทยมุสลิมจะแตกต่างกันคือ ทัศนคติที่เห็นว่าการคุมกำเนิดเป็นการขัดต่อคำสอนทางศาสนาแต่จำเป็น มีถึงร้อยละ 53.4 ขณะที่ทัศนคติที่เห็นว่าการคุมกำเนิด เป็นการขัดต่อคำสอนทางศาสนามีร้อยละ 36.7

ตารางที่ 3 อัตราร้อยละของประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามอายุ 15-49 ปี จำแนกตามทัศนคติต่อการคุมกำเนิด

ทัศนคติต่อการคุมกำเนิด	รวม	ชายไทยมุสลิม	สตรีไทยมุสลิม
รวม	100.0	100.0	100.0
เห็นด้วย	67.0	65.1	68.1
ไม่เห็นด้วย	33.0	34.9	31.9
ทัศนคติเกี่ยวกับการคุมกำเนิด	100.0	100.0	100.0
ขัดต่อคำสอนทางศาสนา	39.7	44.8	36.7
ขัดต่อคำสอนทางศาสนาแต่จำเป็น	50.4	45.3	53.4
ไม่ขัดต่อคำสอนทางศาสนา	8.2	8.1	8.2
ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา	1.7	1.8	1.7
อื่น ๆ	*	-	*

หมายเหตุ 1 \* น้อยกว่า 0.1 2 ไม่รวมไม่ทราบ

### การคุมกำเนิดของสตรีสมรส

จากตารางที่ 4 พบว่า สตรีภาคใต้ที่สมรสจำนวน 1,387,966 คนนั้น ปัจจุบันกำลังคุมกำเนิดจำนวน 851,004 คน หรือร้อยละ 61.3 และเมื่อเปรียบเทียบการคุมกำเนิดระหว่างสตรีไทยพุทธ และสตรีไทยมุสลิม จะเห็นความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด คือ สตรีไทยพุทธมีการคุมกำเนิดถึงร้อยละ 71.3 ในขณะที่สตรีไทยมุสลิมมีการคุมกำเนิดเพียงร้อยละ 37.2 เท่านั้น

วิธีคุมกำเนิดที่สตรีสมรสกำลังใช้ในปัจจุบันพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.4 นิยมกินยาเม็ดคุมกำเนิด รองลงมาคือทำหมันหญิง (ร้อยละ 24.3) และยาฉีด (ร้อยละ 15.2) เมื่อเปรียบเทียบวิธีคุมกำเนิดที่กำลังใช้ในปัจจุบันของสตรีไทยพุทธและสตรีไทยมุสลิมพบว่า ทั้งสตรีไทยพุทธและสตรีไทยมุสลิมส่วนใหญ่ยอมรับวิธีคุมกำเนิดแบบไม่ถาวรโดยการกินยาเม็ดคุม

กำเนิด (ร้อยละ 46.7 และร้อยละ 56.3 ตามลำดับ) นอกเหนือจากนิยามกินยาเม็ดคุมกำเนิดแล้ว สตรีไทยพุทธและสตรีไทยมุสลิมมีความนิยมคุมกำเนิดบางวิธีแตกต่างกันค่อนข้างมาก กล่าวคือ สตรีไทยพุทธมีสัดส่วนของการคุมกำเนิดโดยวิธีใส่ห่วงอนามัยสูงกว่าสตรีไทยมุสลิม (ร้อยละ 4.0 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ) ในขณะที่สตรีไทยมุสลิมมีสัดส่วนของการคุมกำเนิดโดยวิธีฉีดยาสูงกว่าสตรีไทยพุทธ (ร้อยละ 25.5 และร้อยละ 12.9 ตามลำดับ)

สำหรับวิธีคุมกำเนิดแบบถาวร (ทำหมันหญิงและทำหมันชาย) พบว่า สตรีไทยพุทธใช้วิธี ทำหมันหญิงสูงกว่าสตรีไทยมุสลิม (ร้อยละ 28.4 และร้อยละ 5.4 ตามลำดับ) ในขณะที่สตรีไทยพุทธใช้วิธีทำหมันชายน้อยกว่าสตรีไทยมุสลิม (ร้อยละ 0.6 และร้อยละ 1.1 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4 อัตราการคุมกำเนิดของสตรีสมรสอายุ 15-49 ปี จำแนกตามวิธีคุมกำเนิด และศาสนา

การคุมกำเนิดของสตรีสมรสและวิธีคุมกำเนิด	รวม	สตรีไทยพุทธ	สตรีไทยมุสลิม
การคุมกำเนิดของสตรีสมรส	100.0 (1,387,966)	100.0 (980,298)	100.0 (407,668)
คุมกำเนิด	61.3	71.3	37.2
ไม่คุมกำเนิด	38.7	28.7	62.8
วิธีคุมกำเนิดที่กำลังใช้	100.0	100.0	100.0
ยาเม็ด	48.4	46.7	56.3
ยาคุมฉุกเฉิน	0.1	0.1	0.2
ยาฉีด	15.2	12.9	25.5
ยาฝังคุมกำเนิด	2.3	2.3	2.2
ห่วงอนามัย	3.5	4.0	1.3
ถุงยางอนามัย	2.3	2.4	2.0
หมันหญิง	24.3	28.4	5.4
หมันชาย	0.7	0.6	1.1
น้กระยะปลอตกัย	2.3	2.2	2.8
อื่น ๆ	0.9	0.4	3.1

หมายเหตุ : ไม่รวมไม่ทราบ